

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 521/2021-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **KRAKODLEW SPÓLKA AKCYJNA**, Ujastek 1, Kraków, Poľská republika, IČO 350 821 059, zastúpenej advokátskou kanceláriou V4 Legal, s. r. o., Vojtecha Tvrdeho 4, Žilina, IČO 36 858 820, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Mária Hanuliaková, proti uzneseniu Okresného súdu Košice I č. k. 33 Cb 18/2020 z 13. mája 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. apríla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prístup k súdu podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 33 Cb 18/2020 z 13. mája 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľka navrhuje zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Sťažovateľka vystupovala v upomínacom konaní vedenom Okresným súdom Banská Bystrica v procesnom postavení žalobkyne proti žalovanej obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“), o zaplatenie peňažnej sumy 31 000 eur z titulu neuhradenia faktúr za dodaný tovar. Po podaní odporu zo strany žalovanej bola vec postúpená okresnému súdu.

3. Okresný súd napadnutým uznesením rozhodol o zastavení konania podľa § 9 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), keďže v zmysle

nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „nariadenie č. 1215/2012“) nebola založená právomoc súdov Slovenskej republiky na rozhodnutie veci.

4. Proti napadnutému uzneseniu podala sťažovateľka v zákonnej lehote 3. júna 2020 elektronicky bez autorizácie odvolanie. Okresný súd jej vyrubil súdny poplatok za podanie odvolania, ktorý sťažovateľka uhradila, a vykonal úkony smerujúce k predloženiu veci odvolaciemu súdu, t. j. doručovanie vyjadrení stranám konania.

5. Sťažovateľke bolo 23. decembra 2020 doručené napadnuté uznesenie spolu s doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti, v zmysle ktorej napadnuté uznesenie nadobudlo právoplatnosť 4. júna 2020. Sťažovateľka podala 17. februára 2021 na okresnom súde návrh na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania, okresný súd tento návrh uznesením z 24. februára 2021 zamietol s odôvodnením, že dôvody uvádzané sťažovateľkou neumožňujú odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania. Zároveň uviedol, že v zmysle § 125 ods. 2 CSP sa na nepodpísané elektronické podanie (odvolanie) neprihliada, a preto Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd ani nemohol vydať žiadané rozhodnutie o odvolaní podanom proti napadnutému uzneseniu.

6. Sťažovateľka podáva ústavnú sťažnosť proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, pričom uvádza, že proti napadnutému uzneseniu súčasne podala aj dovolanie a z opatrnosti žiada ústavný súd, aby o podanej ústavnej sťažnosti rozhodol až po rozhodnutí o podanom dovolaní.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o zastavení konania pre nedostatok právomoci, podáva sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Sťažovateľka vecne namieta, že okresný súd nesprávne aplikoval príslušné ustanovenia nariadenia č. 1215/2012, a domnieva sa, že mala možnosť voľby, či žalobu podá na súde, ktorého právomoc bude založená na základe čl. 4 alebo čl. 7 tohto nariadenia upravujúceho osobitnú právomoc súdov členských štátov.

b) Okrem vecnej argumentácie poukazuje aj na okolnosti, za ktorých došlo k podaniu odvolania proti napadnutému uzneseniu okresného súdu a ktoré boli príčinou, prečo sa na podané odvolanie neprihliadalo, pričom sa domnieva, že dôvodom absencie autorizácie jej elektronického podania – odvolania boli technické pochybenia, ktoré označuje ako „*vis major*“. Konanie okresného súdu po podaní odvolania spočívajúcce vo vyrubení súdneho poplatku, ako aj výzve na podanie vyjadrenia vzbudili v sťažovateľke presvedčenie, že odvolanie bolo podané riadne.

c) Cituje z nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 430/2018-21 z 1. augusta 2018, ako aj nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2963/17, ktoré majú podporiť jej záver o potrebe zohľadnenia skutočností, ktoré mali za následok neprihliadnutie na podané odvolanie a nemožnosť o ňom rozhodnúť.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na prístup k súdu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu v dôsledku nesprávnej aplikácie nariadenia č. 1215/2012, čo viedlo k zastaveniu konania pre nedostatok právomoci okresného súdu.

9. Pred pristúpením k vecnému posúdeniu podanej ústavnej sťažnosti ústavný súd skúmal, či tu nie sú dôvody na jej odmietnutie v zmysle § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci stabilne vychádza zo zásady, že zo samotnej ústavy (čl. 46 ods. 1) vyplýva pre všeobecné súdy povinnosť chrániť v ich konaní a rozhodovaní nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. napr. IV. ÚS 236/07). Z uvedeného zároveň vyplýva, že ak právny poriadok poskytuje iné právne prostriedky nápravy, resp. ochrany práv garantovaných ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou, a to v podobe možnosti uplatnenia riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov v konaní v rámci sústavy všeobecného súdnictva, nemožno sa pred ich vyčerpaním domáhať úspešne ochrany práv v konaní pred ústavným súdom. Konanie pred ústavným súdom predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 114/2010, III. ÚS 5/2013).

11. Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou napáda uznesenie okresného súdu, proti ktorému bolo prípustné odvolanie. Sťažovateľka odvolanie aj podala, ale z dôvodu, že jej podanie bolo neúplné, na odvolanie nebolo možné prihliadnuť a napadnuté uznesenie tak nadobudlo právoplatnosť. Sťažovateľka teda nevyčerpala právne prostriedky, ktoré jej priznáva zákon na ochranu jej základných práv a slobôd, a to z dôvodu, že na odvolanie nebolo možné prihliadnuť.

12. Sťažovateľka argumentovala, že uvedené nedostatky nezapríčinila sama, ale stalo sa tak v dôsledku technickej chyby, k čomu konkrétne uvádza: „*Na základe uvedeného sa Sťažovateľ domnieva, že spoločným pochybením, a to pochybením Sťažovateľa, ako aj portálu e-žaloby, došlo k odňatiu práva Sťažovateľa na spravodlivý súdny proces. Sťažovateľ má za to, že zo strany príslušného súdu nemalo dôjsť k zaslaniu Platobného príkazu, ale Sťažovateľ mal byť primárne vyzvaný na odstránenie nedostatkov svojho podania.*“

13. Uvedenú argumentáciu ústavný súd posudzoval v kontexte § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde, t. j. či nie sú dané dôvody osobitného zreteľa, pre ktoré sťažovateľka nevyčerpala jej dostupný prostriedok nápravy. Sťažovateľka podala odvolanie elektronicky bez autorizácie, pričom v zmysle § 125 ods. 2 CSP súd na dodatočné doručenie podania v prípade, ak bolo podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu, nevyzýva, na takéto podanie sa neprihliada a nie je možné o ňom rozhodovať. Uvedené potvrdzuje nielen zákonné

znenie § 125 ods. 2 CSP, ale aj odborná literatúra: „Podanie vo veci samej v elektronickej podobe bez autorizácie je potrebné dodatočne doručiť buď v listinnej podobe, alebo v elektronickej podobe s autorizáciou... podľa § 125 ods. 2 CSP je lehota na doplnenie podania dlhšia, a to desaťdňová. Táto lehota na doplnenie je hmotnoprávna a nie je možné ju predĺžiť. Ak v tejto lehote nie je podanie vo veci samej doplnené, neprihliada sa naň. Nenastanú teda vôbec jeho účinky, konanie ním nie je začaté, skončené ani nie je zmenený jeho priebeh a súd o ňom vôbec nerozhoduje. Súd pritom k dodatočnému doručeniu podania nevyzýva.“ (ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. *Civilný sporový poriadok*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2017, s. 446.).

14. Sťažovateľka ďalej nešpecifikovala, aká konkrétna technická chyba mala za následok vzniknutú situáciu a či ju následne riešila s príslušnou technickou podporou portálu e-žaloby. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka podala odvolanie elektronicke bez autorizácie, čo viedlo k zákonnému následku, že na podané odvolanie sa neprihliadlo, a preto neprebehlo ani odvolacie konanie.

15. V uvedenom kontexte ústavný súd dáva do pozornosti často pertraktovanú zásadu *vigilantibus iura scripta sunt*, t. j. práva patria bdelym, z ktorej odvodzuje, že bolo vecou sťažovateľky zastúpenej kvalifikovaným zástupcom (advokátom) skontrolovať správnosť a úplnosť podaného odvolania, čo zahŕňa aj následnú kontrolu prítomnosti autorizácie, a v prípade jej absencie mala sťažovateľka možnosť v lehote desiatich dní podať na súde podanie spĺňajúce atribúty v zmysle § 125 CSP.

16. Sťažovateľka teda nepreukázala existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, na ktoré by bolo možné prihliadať.

17. Uvedené závery vedú ústavný súd ku konštatovaniu, že sú tu dôvody na odmietnutie podanej ústavnej sťažnosti pre neprípustnosť v zmysle § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

18. Ústavný súd pri skúmaní úplnosti ústavnej sťažnosti zistil, že k nej nebolo pripojené napadnuté uznesenie okresného súdu, ktoré ale ústavný súd vyhľadal prostredníctvom webovej stránky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, pričom s ohľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť a v súlade so zásadou procesnej ekonomie už ústavný súd nepovažoval za potrebné sťažovateľku osobitne vyzývať na predloženie napadnutého uznesenia okresného súdu.

19. V dôsledku konštatovania neprípustnosti ústavnej sťažnosti sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v ústavnej sťažnosti nezaoberal.

20. Nad rámec uvedeného k požiadavke sťažovateľky, aby sa o jej ústavnej sťažnosti rozhodovalo až po rozhodnutí o dovolaní podanom proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, ústavný súd uvádza, že v tomto prípade podanie dovolania nemá vplyv na rozhodnutie ústavného súdu o napadnutom uznesení okresného súdu, keďže z § 419 CSP jednoznačne vyplýva, že dovolanie je prípustné iba proti rozhodnutiam odvolacieho súdu. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka nemá k dispozícii podanie dovolania ako dostupného prostriedku nápravy, pretože dovolanie je zo zákona neprípustné. Proti napadnutému uzneseniu bol dostupný iba jeden prostriedok nápravy, a to podanie odvolania, ktorý sťažovateľka nevyužila riadne. Podávanie iných opravných prostriedkov proti

napadnutému uzneseniu súdu prvej inštancie, ak nebola dodržaná inštančná postupnosť rozhodovania o opravnom prostriedku, je síce právom sťažovateľky, ale nemôže vyvolať účinky vo vzťahu k napadnutému uzneseniu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. októbra 2021

Libor DUEA
predseda senátu